

Politisk viðmerking:

Hvar vóru brøðraflokkarnir hjá Fólka flokkinum og Sambandsflokinum, tá á stóð?

Hvørki Vinstri, Konservativu ella Kristiligi Fólka flokkurin stuðlaðu avtaluna millum Føroyar og Danmark. Eg má siga, at hetta hevði eg ikki væntað, men tað er so veruleikin í dag. Teir, ið sviku avtaluna við Føroyar, vóru flokkarnir hjá Óla Breckmann, løgmanni og Fólka flokkinum - flokkurin hjá Edmundi Joensen og Sambandsflokinum - og seinast flokkurin hjá Niels Paula Danielsen og Lassa Klein. Sigur Jóannes Eidesgaard, fólkatingsmaður m. a. í víðerkingingum til avtalan millum Danmark Føroyar frá 10. juni 1998

Nógv umrødda avtalan millum landsstýrið og donsku stjórnina varð undirskrivað 10. juni í ár. Hóast ymiskar atfinningar hava verið av ørtum av avtaluni, so var breið semja millum allar flokkar á Løgtingi um, at her er talan um eina góða avalu.

Javnaðarflokkurin hevur funnist at, at bankamálið ikki er sjónligt í sjálvari avtaluni, og at partarnir, bæði teir føroysku og teir donsku, við vilja hava lagt eitt roykslør yvir bankamálið, men hóast hesar atfinningar, so duga vit sjálvandi at siggja stóru fyrirminirnar við hesi avtalu, og tí tók flokkurin heil hjartað undir við henni á Føroya Løgtingi.

Figgjarliga merkir hon nógv fyri okkum, tí 900 mió. kr. av skuld eru strikaðar, 500 mió. kr. eru fastfrystar uttan rentur og avdráttir, og restin verður afturgoldin yvir 20 ár við 5% í fastari rentu við eini upphædd upp á 323 mió. kr. um árið. Men harumframt er øll donsk upplegging í føroysk viðurskiptu hildin uppá. Allar tær bindingar, sum vóru í gomlu avtalunum, eru nú burtur, og vit kunnu nú sjálvir skipa fyr, sum eisini rætt er. Vónandi liva so vit politikkarar upp til ta ábyrgd, sum tað leggur á okkum.

Danir leggja seg nú ikki longur upp í føroyskan politikk, men hvat gera so vit?

Tað er heilt týðiligt, at danska stjórnin við hesi avtalu hevur lagt seg eftir ikki framyvir at leggja seg upp í føroyskan politikk. Hetta er eisini eitt mál, sum vit ferð eftir ferð hava funnist at teimum fyr, og at enda hava bæði Lykktøft og Nyrup víðingdið, at tað, teir gjørdur í 1992 og 1993, var skeivt.

Persónligi meti eg hetta eisini sum eitt stórt framstig fyr víðurskiptum millum Føroyar og Danmark. Somuleiðis má hetta eisini metast sum eitt skilagott stig fram ímóti einum samstarvi, har báðir partar virka á jøvnum fæti við fullari víðing hvør fyr øðrum.

Hetta seinasta átti at givið føroysku umboðunum á Fólkingi allar góðar grundir til framyvir ikki at lagt seg út í danskan innanríkispolitikk. So nú verður spennandi at siggja, um Óli Breckmann broytir stóðu av hesi orsök?

Hvussu var so móttøkan á Føroya Løgtingi?

Í „Artikel 10“ stendur, at tað er ein fyriteyt fyr hesi avtalu: „at den får politisk tilslutning i henholdsvis Danmark og på Færøerne.“

Í Føroyum gekk tað sum fótur í hosu. Løgtingið góðkendi einmælt avtaluna. Ein samd uttanlandsnevnd mælti tinginum til at góðkenna avtaluna, og eitt einmælt Løgting góðkendi hana.

Hvussu var móttøkan á Fólkingi?

Fríggjadagin í vikuni var avtalan til víðgerðar í figgjarnevndini hjá Fólkinginum. Eg hevði leitað mær við á fund fyr at hoyra, hvørja stóðu donsku flokkarnir fóru at hava til avtaluna.

Frammanundan hevði ein eina hómung av, hvussu fór at gangast, m.a. út frá tí orðaskifti verði hevði um eitt uppskot frá Danska Fólka flokkinum um at taka uppskotið hjá Lykktøft í figgjarnevndini aftur.

Eisini var ein sera spenstur eftir at hoyra, um øll tann vælvidin teir borgarligu, Vinstri og teir Konservativu søgdu seg hava mótvægis Føroyum, nú eisini var eftirfarandi.

Vælvidin hjá Uffa og Vinstri.

Øll minnst vit lyftini hjá Uffa Ellemann-Jensen um, at kom hann til valdið, so skuldu føroyingar fáa eina góða avtalu. Vinstri er jú brøðurflokkurin hjá Sambandsflokinum, og sambandsmenn hava á Fólkingi trúgvir stuðlað Vinstri í mong Harrans ár.

Øll minnst vit, hvussu sambandsmenn undan fólkatingsvalinum hálovaðu Uffa og Vinstri, at just teir vóru bjargingin hjá Føroyum. Vit minnst røðurnar og skrivningina hjá Jóhannes Martin Olsen og Edmundi Joensen.

Vælvidin hjá Konservativa Fólka flokkinum hjá Óla Breckmann.

Eisini var tað spennandi at siggja, um flokkurin hjá Óla Breckmann á Fólkingi teir Konservativu fóru at hjálpa honum at fáa avtaluna íggjgnum figgjarnevndina. Konservativu Fólka flokkurin er jú brøðurflokkur hjá føroyska Fólka flokkinum.

Óli Breckmann hevur sum eingin annar nú í samfull 14 ár stuðlað teimum Konservativu og stjórnararbeiðinum hjá Schlüter heilt frá 1984 og fram til 1993. Óli Breckmann hevur lutikið aktivt í arbeidinum hjá hesum politiska bólk, og hevur hann mangan, tá á hevur staðið at fingið meiriluta fyr borgarligum málum, rætt teimum ta neyðugu atkvøðuna.

Óg neyvnan nakar politikkari hevur alment sagt seg frøst so nógv um avtaluna enn just sami Óli Breckmann. So væntandi var, at teir Konservativu fóru nú at løna honum alt aftur.

Men haldið tykkum nú fast.

Hvørki Vinstri, Konservativu ella Kristiligi Fólka flokkurin stuðlaðu avtaluna millum Føroyar og Danmark. Eg má siga, at hetta hevði eg ikki væntað, men tað er so veruleikin í dag.

Teir, ið sviku avtaluna við Føroyar, vóru flokkarnir hjá

Jóannes Eidesgaard, fólkatingsmaður finst at brøðraflokkunum hjá Sambandsflokinum og Fólka flokkinum, sum ikki tóku undir við avtaluni

Óla Breckmann, løgmanni og Fólka flokkinum - flokkurin hjá Edmundi Joensen og Sambandsflokinum - og seinast flokkurin hjá Niels Paula Danielsen og Lassa Klein.

Svá roynast ábyrgdarflokkar, tá veruliga á stendur!

Hvørjir vóru so á okkara síðu?

Sviku Vinstri, sviku teir Konservativu og sviku teir Kristiligu, so høvdu føroyingar tó flokkar, sum kendu ábyrgd. Vit mugu tí uppførd meira fegnast um tann stuðul, sum stjórnarflokkarnir Socialdemokratíð og teir Radikalu saman við CD, SF og Eindarlitanum vístu avtaluni.

At danski Fólka flokkurin hjá Piu Kjærsgård og Frambudsflokkurin hjá Kirsten Jacobsen atkvøddu ímóti var ikka annað enn væntandi, men at brøðraflokkarnir hjá Fólka flokkinum og Sambandsflokinum stungu okkum í bakið, nei, tað høvdu vit ikki droymt um.

So hvussu vit nú venda og snara hesum, so stendur tað rímmarast, at tað var danski Javnaðarflokkurin, sum legði lunnarnar undir hesa avtalu, sjálvandi stuðlað av øðrum.

Óg aftaná at avtalan var gjørd, stóð eisini øllum flokkum á Fólkingi þúra greitt, at avtalan hevði fingið góða móttøku í Føroyum. Hvørjir minnst ikki Óla Breckmann við grátandi rødd næstan falla Lykktøft um hálsin og takka honum fyr avtalu?

Hvat ger nú Óli Breckmann?

Hvat fer nú Óli Breckmann at gera? Fer hann at taka avleiðingarnar av hesum borgarliga bakbiti frá hansara floksfeløgum í samfull 14 ár, teimum Kon-

servativu, ella fer hann at gloyma hesa hending í donsku figgjarnevndini friggjamorgunin?

Hann tók eitt sera skilagott stig, tá hann valdi ikki at leggja seg upp í hvítu-sunnupakkan hjá stjórnini. Hann hevur eisini sagt, at hann væntandi verður í góðum hýri mesta partin av summarinum, so nú fáa vit at siggja, hvussu langt summarið verður hjá Óla Breckmann.

Hvat áttu bæði føroysku umboðini á Fólkingi at gjørt?

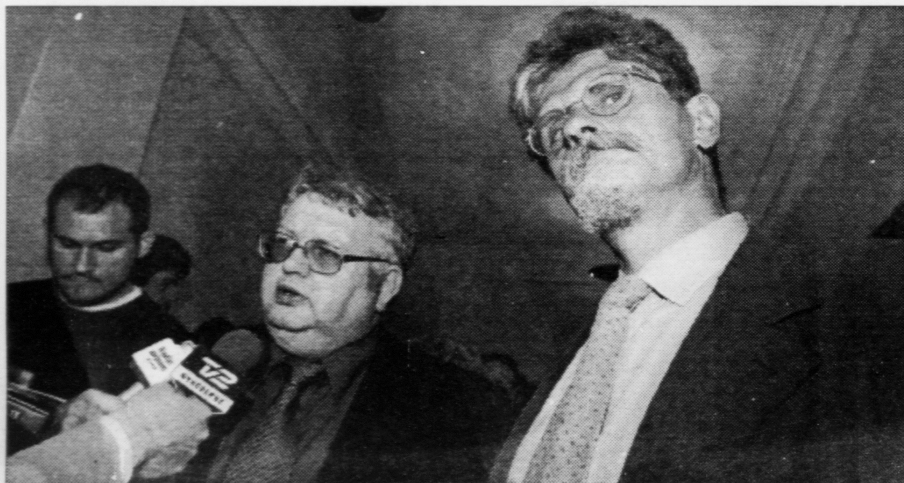
Einasta virðiliga gongdin frameftir nú er, at Óli Breckmann og eg sjálvi eisini við víðing fyr hesi avtalu, gera av, at tá danir ikki vilja blanda seg í føroysk viðurskiptu, so blanda vit okkum ikki í donsk viðurskiptu. Lat dansk partin av Fólkinginum gera av danskan innanríkispolitikk.

Mín stóða á Fólkingi hevur annars verið greið. Óg vit mugu geva Óla Breckmann møguleikan at koma til skil í hesum máli. Eg má satt at siga víðganga, at eg hevði væntað, at ein lögtingsmaður, sum hevur skrivað undir kravið um føroyskan „suverenitet“ sum eitt fyrsta stig vísti í verki, hvat tað er, hann meinar. Fyrsta stigið kundi verið ikki at lagt seg upp í „suveren“ donsk mál.

Nú eigur so Óli Breckmann fyrsta leik. Síðan má sigast, at Fólka flokkurin eigur næsta leik. Fer hesin flokkur at stuðla einum donskum flokki, sum ikki stuðlar avtaluni, sum teir sjálvi hava gjørt?

Vit kunni ikki vænta, at Fólka flokkurin og Óli Breckmann fara at stuðla stjórnini og javnaðarmønnum, men vit kunnu vænta, eisini út frá samgonguskjalinum, at teir ikki framyvir fara at verða tungan á vágskáluni í donskum innanríkispolitikki.

Jóannes Eidesgaard, fólkatingsmaður

Anfinn Kallsberg og Mogens Lykktøft - samir og fegnir um avtaluna. Men Anfinn Kallsberg fekk ikki stuðul frá partamønnum á Christiansborg...